

Utbildningsinspektion i gymnasieskolan och vuxenutbildningen

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i gymnasieskolan och vuxenutbildningen och besökte skolan den 6–7 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och gymnasieskolan och vuxenutbildningen, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I gymnasieskolan och vuxenutbildningen intervjuades rektorn, vuxenstuderande, elever, föräldrar och personal. Inspektörerna besökte lektioner i sfi, särsvux, gymnasieskolan, grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Gymnasieskolan, komvux och sfi	Antal studerande
Gymnasieskolan	45
Kommunal vuxenutbildning, komvux	350
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda, sÄrvux	10
Svenskundervisning för invandrare, sfi	11

Utbildnings- och kulturnÄmnden i Nordanstigs kommun ansvarar f6r gymnasieskolan och vuxenutbildningen i kommunen. Verksamheterna Är samlokaliserade och centralt belÄgna i Bergsj6 i Nordanstigs kommun. Vuxenutbildningen och gymnasieskolan leds av en rektor som Är ansvarig f6r verksamheterna. Till sin hjÄlp har rektorn en utbildningssamordnare som ansvarar f6r schemalÄggning och elevadministration.

Gymnasieutbildningen organiserar kommunen inom ramen f6r det individuella programmet. F6r 6vriga program har kommunen samverkansavtal med b6de Sundsvalls och Hudiksvalls kommuner. Antagningen till gymnasiet sk6ts av den antagningsnÄmnd som Är gemensam f6r Nordanstigs kommun och Hudiksvalls kommun.

Inom vuxenutbildningen i Nordanstigs kommun erbjuds grundlÄggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, sfi (svenskundervisning f6r invandrare), sÄrvux och uppdragsutbildning. Nordanstigs kommun har inget eget ungdomsgymnasium, dÄrf6r ligger ocks6 det individuella programmet f6r gymnasieelever inom vuxenutbildningens ansvar.

Gymnasieskolans individuella program Är lokaliserat till ett eget vÄningsplan i det hus dÄr vuxenutbildningen finns. Elever som lÄser gymnasiekurser g6r det tillsammans med studerande fr6n den gymnasiala vuxenutbildningen.

Ett studiecentrum Är belÄget i nÄrheten av vuxenutbildningens lokaler. DÄr ges h6gskolestuderande och distansstuderande kostnadsfritt tillg6ng till datorer med bredbandsuppkoppling, skrivare, kopiator och fax. De studerande kvitterar ut en nyckel och har sedan tillg6ng till studiecentret dygnet runt. De studerande kan ocks6 g6ra sina pr6vningar p6 studiecentret. I samma byggnad sitter studie- och yrkesvÄgledarna.

Vuxenutbildningen i Nordanstigs kommun samarbetar med fem andra kommuner, Bollnäs, Hudiksvall, Ljusdal, Ovan6ker och S6derhamn inom ramen f6r en gemensamt Ägd ekonomisk f6rening, HÄlsingeutbildning. Inom ramen f6r detta samarbete erbjuds ett 50-tal gymnasiekurser p6 distans, bland annat via datakonferenssystemet First Class. I de fall d6 kursupplÄgget krÄver trÄffar, vilket inte alltid Är fallet Är det vanligen lÄrarna som f6rflyttar sig. Även telebildningsvÄndning minskar resandet f6r de studerande.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar. Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolans systematiska uppföljning och analys av de samlade betygsresultaten bör förbättras.
- Rektorn bör ta ett utökat ansvar för det pedagogiska ledarskapet.
- Kvalitetsarbetet och skolans kvalitetsredovisning bör förbättras, i synnerhet vad gäller att formulera tydligare mål och att vidta åtgärder vid bristande måluppfyllelse.
- Skolan bör se över de lokala kurserna både vad avser betygskriterier och innehåll.
- Skolan bör arbeta för att öka andelen lärare med en pedagogisk utbildning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Betyget icke godkänd (IG) ges till elever trots att de inte genomfört kursen (4 kap. 1 § förordning om kommunal vuxenutbildning).
- Skolan saknar ett program mot kränkande behandling (Läroplanen för de frivilliga skolformerna avsnitt 2.6 Rektors ansvar).
- Skolan har inget forum för att behandla frågor som är av stor betydelse för eleverna (4 kap. 5-6 §§ gymnasieförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Läsåret 2003/04 var andelen kursdeltagare som avbröt sina studier inom grundläggande vuxenutbildning 36 procent (i riket 27 procent). Motsvarande andel inom den gymnasiala vuxenutbildningen var 12 procent (i riket 19 procent). Skolan har analyserat resultatet och det beror enligt ledningen, på flera orsaker. I en del fall är det de vuxenstuderandes studiestöd som gör att de tar på sig fler kurser än de behöver för att studera heltid. Dessa vuxenstuderande prioriterar oftast de kurser de behöver för att komma in på högskola och gör därför ofta studieavbrott i andra kurser. En annan bidragande orsak uppges vara att förhållandevis många av de studerande bor på behandlingshem i trakten, vilket gör att studiemotivationen bland dessa studerande kan variera under olika perioder.

För att minska antalet avhopp har skolan under senare delen av höstterminen börjat med att månadsvis följa upp varje enskild elevs närvarofrekvens, i de fall en elev har stor frånvaro kontaktas eleven av skolan. Skolan har även en resursperson vars uppgift är att hjälpa och stötta de studerande.

Inspektörerna ser positivt på de vidtagna åtgärderna och bedömer att skolan bör fortsätta arbetet med att minska antalet avhopp från den grundläggande vuxenutbildningen.

Enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning skall betyg sättas på genomförd kurs. Inom Nordanstigs vuxenutbildning sätts ibland betyget IG (icke godkänd) på vuxenstuderande som aldrig påbörjat en kurs, ett förfarande som inte är acceptabelt. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste se över hur betyget IG sätts. En sådan översyn av hur betyget IG sätts har genomförts av skolan efter att inspektörernas besök ägde rum och översynen visar att några av de satta betygen har satts på felaktig grund.

Andelen studerande som får betyget IG i engelska A, matematik A och svenska A är oroväckande högt. Höstterminen 2004 var andelen studerande med betyget IG i engelska A 23 procent, i matematik A 69 procent och i svenska A 26 procent. Andelen studerande som gjorde avbrott i ovanstående ämnen höstterminen 2004 var 27 procent för engelska A, 13 procent för matematik A och 22 procent för svenska A. Ovanstående resultat bör dock tolkas med en viss försiktighet med hänsyn till att betyget IG ibland sätts på felaktiga grunder.

Den översyn som skolan gjort visar att de låga resultaten delvis beror på en felaktig betygsättning. Inspektörerna bedömer ändå att även om detta beaktas är resultaten låga. Inspektörerna bedömer därför att skolan närmare bör analysera varför så många vuxenstuderande inte uppnår målen i ett flertal ämnen.

Svenskundervisning för invandrare (sfi) har innevarande termin tio vuxenstuderande i en grupp. Kunskapsnivån varierar inom gruppen. Enligt läraren utnyttjar de vuxenstuderande inte de 525 timmar som anges som riktvärde i förordningen om svenskundervisning för invandrare, utan de flesta klarar utbildningen på kortare tid. Efter att ha uppnått godkänt resultat på det nationella provet för sfi går eleverna vidare, antingen till fortsatta studier i svenska eller till ett arbete. Officiell statistik visar att 67 procent av eleverna som studerar på sfi avbryter sina studier (i riket 49 procent). Orsakerna till avbrott kan vara att eleverna får arbete, bristande studiemotivation eller andra skäl. Skolan har efter inspektörernas besök påbörjat ett arbete med att förbättra resultaten där bland annat gruppindelningen av de studerande ses över.

Inspektörerna bedömer att resultaten på sfi är låga och att kommunen bör fortsätta det påbörjade analys- och utvecklingsarbetet i syfte att förbättra resultaten.

På sÄrvux läser de studerande tillsammans i en grupp om tio kursdeltagare. Lärarna upprättar tillsammans med de vuxenstuderande individuella studieplaner på hösten och dessa följs upp på våren. Lärarna arbetar tillsammans med de studerande för att utveckla deras kunskapsutveckling mot läroplanen och kursmålen. Inspektörerna bedömer att flertalet studerande inom sÄrvux når kunskapsmålen för kurserna i sin studieplan.

Hösten 2005 går 45 elever på gymnasieskolans individuella program. 22 av dessa elever var inte behöriga att söka till ett nationellt program efter årskurs 9. De resterande 23 eleverna började först på ett nationellt program på gymnasiet, men har av olika anledningar avbrutit sina studier. En elev praktiserar på heltid under innevarande termin, de resterande 44 eleverna följer undervisningen.

Enligt elever och föräldrar beror avhoppet från de nationella programmen ofta på elevernas känsla av att inte rÄcka till. Det individuella programmet satsar

mycket tid och kraft för att först och främst stärka elevernas självkänsla och lyckas mycket väl med detta. Det individuella programmet i Nordanstigs kommun har också ett mycket gott rykte bland elever och föräldrar. De flesta lämnar det individuella programmet efter ett år för fortsatta studier på ett nationellt program i gymnasieskolan men även andra utbildningsformer förekommer, som exempelvis folkhögskola. Ett fåtal elever väljer att fortsätta sina studier inom det individuella programmet. Av de 22 elever som gick på det individuella programmet läsåret 2004/05 har hittills ingen avbrutit sina påbörjade gymnasiestudier. Inspektörerna bedömer att eleverna på det individuella programmet uppnår goda kunskapsresultat.

Eleverna på det individuella programmet utvärderas kontinuerligt, både genom muntliga och skriftliga examinationsformer. De nationella proven används i engelska, svenska och matematik. Lärarna på det individuella programmet tar också hjälp av sina kollegor inom den kommunala vuxenutbildningen i bedömningen av elevernas kunskapsresultat när det behövs.

De flesta elever och vuxenstuderande är mycket nöjda med den information de får om kunskapsmålen och sina studieresultat. Inspektörerna observerade vid lektionsbesök att kursdeltagarna kan arbeta både självständigt och i grupp. Inspektörerna bedömer att vuxenstuderande och elever känner till målen och betygskriterierna i ämnen och kurser.

Lärare och studerande uppger att miljön i skolan är lugn, vilket också bekräftas av inspektörernas observationer i skolan och i klassrummen. Både elever, vuxenstuderande och lärare anser att det finns en stor tolerans mot alla individer på skolan.

Skolan har en kafeteria i entrén vilken fungerar som en mötesplats för både studerande och personal. Såväl personalens bemötande av de studerande som bemötandet studerande emellan uppges vara gott. Det faktum att både personal, elever och vuxenstuderande träffas i kafeterian skapar en trevlig stämning på skolan.

Både vuxenstuderande och elever upplever att de har ett stort inflytande över skolans verksamhet i stort. ”Ingenting är omöjligt” enligt eleverna. Högskolestudenterna har även en studentförening som är öppen för alla vuxenstuderande.

Inspektörerna bedömer att resultatet av arbetet med normer och värden är gott och att verksamheten utgör en trygg miljö.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det samlade resultatet av arbetet med normer och värden är gott inom alla verksamheter. Beträffande elevernas kunskapsutveckling är resultatet gott på det individuella programmet i gymnasieskolan. Resultaten för de vuxenstuderande inom grundläggande vuxenutbildning och sfi bör dock förbättras. Skolan bör därför analysera den höga andelen IG samt upprätta rutiner så att betyget IG sätts i enlighet med bestämmelserna.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för grundskolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Rektorn, lärare, vuxenstudier och elever uppger att vuxenutbildningen och gymnasieskolan är verksamheter med "högt i tak". Eleverna uppmuntras att komma med synpunkter på både verksamheten i stort och på sin utbildning. Vissa lärare utvärderar sin undervisning med elevenkäter i slutet av varje kurs och andra lärare har kontinuerlig utvärdering både på lektioner och individuellt, såväl muntligt som via konferenssystemet First Class.

De studerande och eleverna uppger att det alltid går att prata med läraren om de har problem och lärarna upplevs av de studerande och eleverna som hjälpsamma, engagerade och flexibla i sitt arbetssätt. De studerande och eleverna menar att lärarna lyssnar på dem och de anser att de kan påverka skolans arbete inom alla områden. Ett exempel är schemat som flera vuxenstudier säger har anpassats efter deras önskemål. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att ge de studerande inflytande över undervisningen är av god kvalitet.

Enligt gymnasieförordningen skall varje gymnasieskola ha ett forum där gemensamma frågor av stor betydelse kan behandlas i vilket rektorn tillsammans med representanter för lärare, elever och övrig personal deltar. Om undervisningen bedrivs i samverkan med vuxenutbildningen får representanter från denna också delta. Syftet är att behandla frågor som är av stor betydelse för elever och att utbyta information, samråda och föra gemensamma diskussioner. Gymnasieskolan i Nordanstigs kommun saknar ett sådant forum, varför skolan snarast måste se till att ett sådant inrättas.

De flesta elever på det individuella programmet kommer tidigt och äter frukost tillsammans med personalen. Den sociala kontrollen är mycket god. Frånvarande elever kontaktas och om någon elev avviker från skolan för tidigt hämtas eleven. Personalen har kontinuerlig kontakt med och stöttar också hemmen t.ex. genom att ringa och väcka elever eller genom att åka och hämta dem på morgonen.

Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna skall varje skola ha ett program mot kränkande behandling. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen i Nordanstig saknar ett sådant program, vilket inte är acceptabelt. Skolan måste därför upprätta ett program i enlighet med bestämmelserna. Inspektörerna vill i detta sammanhang framhålla för skolan att en genomgång av de allmänna råd¹ som Skolverket har gett ut, kan underlätta arbetet med att upprätta ett sådant program.

---

¹ Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling (Skolverket 2004).

Individanpassning, planering och stöd

Elever och föräldrar är mycket nöjda med det individuella programmet. Flera elever säger vid inspektionstillfället eller låter hälsa genom föräldrar att ”Det här är det bästa året i mitt liv!”. Alla elever har individuella scheman och studieplaner som utarbetats tillsammans med elever och vårdnadshavare och som ändras vid behov. Ändringar sker dock inte utan förankring hos såväl elev som vårdnadshavare. Eleverna arbetar enskilt eller i små grupper beroende på ämne och nivå. Inspektörerna bedömer att individanpassningen på det individuella programmet fungerar mycket väl.

Alla vuxenstuderande som påbörjar sina studier upprättar en individuell studieplan tillsammans med en studie- och yrkesvägledare. Uppföljningssamtal med studie- och yrkesvägledaren äger sedan rum vid behov, cirka en gång per termin.

Inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen uppger de studerande och gymnasieeleverna att de är mycket nöjda med det särskilda stödet som erbjuds. Alla studerande som studerar svenska på grundläggande nivå får genomgå test av läsförmågan. Elever med läs- och skrivsvårigheter och får stöd i den s.k. skriv- och läsverksamheten. Lärarna uppger att de elever som behöver särskilt stöd också får den hjälpen. Detta gäller både gymnasieelever och vuxenstuderande. Inspektörerna bedömer att arbetet med att ge särskilt stöd är av god kvalitet inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

Inom sfi ges de studerande åtta timmars undervisning per vecka. Alla går i samma grupp oavsett kunskapsnivå. Läraren undervisar de studerande både i grupp och individuellt och säger att det kan vara svårt att ge de studerande den hjälp de behöver. I klassrummet finns två datorer med olika språkprogram som används flitigt. De studerande arbetar individuellt i läroböcker avpassade för deras nivå. De studerande är positiva till arbetssättet med att gruppen är kunskapsmässigt heterogen. De anser att de kan hjälpa varandra när läraren inte hinner med.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Lärarna inom vuxenutbildningen har inte gemensamt bearbetat de nationella kursmålen och det finns inte heller lokala bearbetningar av de nationella betygskriterierna. Lärarna säger sig arbeta på olika sätt för att säkerställa att undervisningen och kunskapsutvärderingen ligger i nivå med de nationella målen och riktlinjerna. En del talar med kollegor på andra skolor, en del tittar på andra skolors kursmål och betygskriterier, även de nationella proven används som bedömningsunderlag.

Några regelbundna diskussioner med andra lärare eller skolor i eller utanför kommunen förs inte om betygssättning. Det förekommer förvisso att enskilda lärare vid enstaka tillfällen diskuterar med en eller flera kollegor men det sker varken systematiskt eller kontinuerligt. Regelbundet förekommande bedömningsdiskussioner lärare emellan skulle, enligt inspektörerna, kunna underlätta lärarnas bedömningar samtidigt som förutsättningarna för en likvärdig betygssättning skulle stärkas. Skolan bör därför utveckla arbetet med att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning.

Utvärderingen av de studerandes lärande sker kontinuerligt, ofta genom First Class men också muntligt vid informella samtal. Bedömning och betygssättning

görs med stöd av både muntliga och skriftliga examinationsformer. De studerande menar att lärarna är flexibla även inom detta område och att de studerande och eleverna i stor utsträckning ges möjlighet att välja examinationsform.

Alla intervjuade elever och vuxenstudenter är nöjda med lärarnas kunskapsutvärdering. Skolan saknar dock en systematisk uppföljning och analys av de samlade betygsresultaten. Konsekvensen kan bli att det inte går att se om de studerande eller elevernas måluppfyllelse på någon eller några kurser är svag vilket kan medföra att adekvata åtgärder inte sätts in. Rektorn bör skaffa sig en tydligare bild av den pedagogiska verksamheten och dess resultat för att kunna styra verksamheten i enlighet med de studerandes behov. Inspektörerna bedömer att gymnasieskolans och vuxenutbildningens nuvarande kvalitet bygger på varje enskild lärares professionalitet och menar att en systematisk uppföljning och analys av de samlade betygsresultaten bör göras för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning.

Kvalitetssäkring, förbättringsarbete och rättssäkerhet

Vuxenutbildningen och gymnasieskolan har en lokal arbetsplan från år 2000 som skolan, enligt rektorn, arbetar efter. Arbetsplanen innehåller övergripande mål för varje del inom vuxenutbildningen och även konkreta mål för läsåret 2000/01. Enligt författningarna skall arbetsplanen följas upp och utvärderas kontinuerligt. Detta har inte gjorts och inspektörerna bedömer därför att den lokala arbetsplanen bör utvärderas och aktualiseras.

Vuxenutbildningen och gymnasieskolan bedriver ett kvalitetsarbete som dock brister i såväl systematik och konkretion. I den senaste kvalitetsredovisningen för läsåret 2003/04 anges ett övergripande mål för varje del av utbildningen. Resultaten som sedan redovisas beskriver mer vad som gjorts än vilken grad av måluppfyllelse som uppnåtts. Eftersom resultaten är otydliga blir också sambandet mellan åtgärder och resultat svagt.

Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen bör kompletteras med tydligare mål, vilka resultat som har uppnåtts samt vid bristande måluppfyllelse, vilka åtgärder som skall vidtas. Skolans kvalitetsredovisning innehåller delvis samma information och mål som arbetsplanen. Vissa mål finns emellertid endast angivna i ett av dokumenten vilket gör kopplingen mellan mål, resultat och måluppfyllelse otydlig.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete i sin helhet bör ses över både vad gäller gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Skolan bör skapa rutiner där tydliga mål arbetas fram som sedan kontinuerligt och systematiskt kan följas upp och utvärderas, varefter nya reviderade mål arbetas fram med utgångspunkt från måluppfyllelsen.

Ledning och intern kommunikation

Enligt författningarna skall rektor ta det övergripande ansvaret för skolans pedagogiska utveckling. Lärarna säger sig ibland ha övergripande pedagogiska diskussioner med rektorn. Rektorn besöker sällan lektioner utan uppger att han har ett stort förtroende för sina lärares kompetens och överlåter i stor utsträckning till lärarna att arbeta med och driva det pedagogiska utvecklingsarbetet. Personalen uppger att rektorn tagit initiativ till och drivit den pedagogiska utvecklingen lokalt, regionalt och nationellt. Inspektörerna bedömer att rektorn är

förtrogen med verksamheterna, men att han bör ta ett utökat ansvar för sitt pedagogiska ledarskap.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans verksamhet bör förbättras inom följande områden:

Skolans systematiska uppföljning och analys av de samlade betygsresultaten bör förbättras. Ledningen bör skapa former för ett systematiskt och fungerande kvalitetsarbete. Rektorn bör ta ett utökat ansvar för sitt pedagogiska ledarskap. Skolan saknar ett program mot kränkande behandling vilket måste åtgärdas.

Skolan måste inrätta ett forum för behandling av gemensamma frågor.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Vuxenutbildningen i Nordanstigs kommun har kommit långt i arbetet med att erbjuda kommunens invånare möjligheter till utbildning. Inom den grundläggande vuxenutbildningen erbjuds innevarande termin biologi, engelska, fysik, geografi, hem- och konsumentkunskap, historia, kemi, religionskunskap, svenska, svenska som andraspråk, matematik och samhällskunskap. Samarbetet med de övriga kommunerna inom Hälsingevux gör att man kan erbjuda ett stort antal gymnasiala kurser på distans trots ett litet elevunderlag. Rektorer inom Hälsingevux har även slopat den interkommunala ersättningen för att ytterligare utöka möjligheten till studier för kommuninnevånarna. Vuxenutbildningen erbjuder ett antal lokala kurser och efter att ha tagit del av kursplanerna för dessa kan inspektörerna konstatera att flertalet innehåller betygskriterier som till sin karaktär är kvantifierade. Exempelvis att den studerande skall ha klarat av 65 procent av uppgifterna på kursen. Inspektörerna bedömer därför att vuxenutbildningen bör göra en översyn av betygskriterierna i samtliga lokala kurser och eftersom några kurser innehållsmässigt ligger nära innehållet i de nationella kurserna, bör även de lokala kursernas innehåll ses över.

Vuxenutbildningen och gymnasieskolan erbjuder flexibla och individuella lösningar anpassade efter elevernas önskemål. Studie- och yrkesvägledarna marknadsför vuxenutbildningen aktivt. De samverkar i nätverk med bl.a. försäkringskassan, arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten i kommunen. Alla som söker till vuxenutbildningen får en studieplats.

Vuxenutbildningen och gymnasieskolan har totalt cirka 30 lärare anställda. De flesta lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Undantaget utgörs av det individuella programmet där endast 54 procent av lärarna har en pedagogisk utbildning. Procentsatsen bör dock tolkas med viss försiktighet eftersom det totala antalet individer är mycket lågt. Lärarna som saknar en pedagogisk utbildning har ett nära samarbete med de pedagogiskt utbildade kollegorna och man hjälps åt att lösa uppkomna problem. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över hur man på olika sätt kan arbeta för att andelen lära-

re med en pedagogisk utbildning kan höjas, exempelvis vid nyrekryteringar eller genom kompetensutveckling för de lärare som saknar en pedagogisk utbildning.

Lärarna inom vuxenutbildningen och gymnasieskolan menar att de i hög grad får den kompetensutveckling de önskar och varje lärare har en individuell kompetensutvecklingsplan. Det är dock svårt att se någon koppling mellan önskad kompetensutveckling och skolans behov av utveckling eftersom skolans systematiska uppföljning är mycket knapphändig. Inspektörerna vill framhålla betydelsen av att skolans planering av kompetensutvecklingen tydligare kopplas till resultatet av utvärderingar och därigenom kan leda till en förbättring av verksamheten.

Vuxenutbildningen och gymnasieskolan har god tillgång till läromedel, teknisk utrustning och ett bibliotek finns att tillgå på orten. Eleverna har god tillgång till datorer både i vuxenutbildningens lokaler och på studiecetret i en närliggande byggnad.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att förutsättningarna för utbildningen är goda. Skolan bör dock se över de lokala kurserna både vad avser innehåll och betygskriterier.

Inspektörerna bedömer även att skolan bör arbeta för att andelen lärare med en pedagogisk utbildning skall höjas inom gymnasieskolan.

Datum	Ort
2006-01-12	Stockholm

Lotta Hedén
Tommy Bucht